

3. Беньямин В. Произведение искусства в эпоху его технической воспроизводимости [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://monoskop.org/images/d/d6/Беньямин_Вальтер_Произведение_искусства_в_эпоху_его_технической_воспроизводимости_Избранные_эссе.pdf
4. Богатырёва Е. А. Куда едем? Тема дороги в современном европейском кино // Культура и искусство. – 2012. – №2 (6). – С. 70–77.
5. Борхес Хорхе Луис Четыре цикла [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://modernlib.ru/books/bioy_kasares_adolfo_borhes_horhe_luis/chetire_cikla
6. Вейдле В. Умирание искусства. Размышления о судьбе литературного и художественного творчества // Самосознание европейской культуры XX века : мыслители и писатели Запада о месте культуры в совр. об-ве. – М. : Политиздат, 1991. – С. 268–292.
7. Делез Ж. Кино [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://yanko.lib.ru/books/philosoph/deleuze-cinema-ru.pdf>
8. Делез Ж., Гваттари Ф. Капитализм и шизофрения: Тысяча плато [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://booksonline.com.ua/view.php?book=113444&page=125>
9. Лотман Юрий. Семиотика кино и проблемы киноэстетики [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://lib.ru/CINEMA/kinolit/LOTMAN/kinoestetika.txt>.
Отримано 10.04.2016

Summary

Tatyana Kozintseva, Sergey Chirkov. The inversion path in modern cinema.

The article is devoted to the inversion path in modern cinema. Analyzes the evolution of interpretations of the way in film from the art Nouveau period, where the film shows the illusion of “grasping” motion through the technical capabilities to postmodern, which reflects the drama and futility of such attempts. Predestined path to modernity disappears in the nomadic space postmodern because the path itself disappears. start way point is a symbol of his disappearance, since the person is of postmodern project itself, deployed in several directions. And because the way there is a way of familiarizing the human to the human community, postmodern cinema illustrates the totality of the individual’s loneliness and the end of the humanist project.

Keywords: modern, postmodern, way, film, nomad.

УДК 811.161.2

Людмила КУЛІШЕНКО
НЕНОРМАТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ У МОВЛЕННІ
СТУДЕНТІВ

У статті розкриваються особливості мовлення сучасного студентства, проблеми використання елементів таких ненормативних мовних явищ, як молодіжний сленг та суржик. Якщо сленг притаманний саме молодіжному середовищу та з віком вірогідно і не буде використовуватись, то виявляти прихильність до суржиків людина може впродовж усього життя, тому так важливо боротися з цим мовним явищем у студентському середовищі на заняттях з української мови.

Ключові слова: молодіжний сленг, суржик, українська мова.

Постановка проблеми. Процеси трансформації українського суспільства, переоцінки цінностей (як духовних, так і матеріальних), зміни пріоритетів у життєвих настановах торкаються перш за все найбільш динамічної соціально-демографічної групи – молоді. Саме молоді люди є потенцією будь-якого суспільства і визначають його майбутнє, а тому їх роль у побудові громадянського суспільства з демократичними цінностями важко недооцінити. Молодь являє собою один з найважливіших прихованих духовних ресурсів оновлення українського суспільства. Власне цей факт пояснює особливу увагу науковців різних галузей (соціологів, психологів, педагогів, лінгвістів) до вивчення особливостей та проблем молодого покоління на сучасному етапі розвитку суспільства.

Молоді найбільш складно у невизначеності формувати свою власну систему цінностей. Для різних її категорій існують свої уявлення про авторитети, норми поведінки, пріоритети. Особливо це помітно у ставленні молоді до мови свого народу, яка є універсальним засобом вираження внутрішнього світу індивіда, складовою загальнолюдських цінностей.

Важливим є те, щоб ідентифікація особистості молодої людини з етносом відбувалася засобами рідної мови. На цей нерозривний зв'язок вказували В. Гумбольдт та О. Потебня. Мова є втіленням душі народу, його світобачення, ознака окремішності й унікальності нації. Сучасні лінгвісти намагаються виявити глибинний зв'язок когнітивних структур людської свідомості з мовними формами, реконструювати мовну етнічну свідомість, виявити культурно-мовні національні стереотипи, визначити взаємовплив мови та духовної культури. Таким чином, можна цілком впевнено говорити про різноманітність використання стратегій пошуку “людини крізь мову” [2, с. 8].

В Україні, де населення пережило період жорстокої мовно-культурної асиміляції, роль мови ніколи не зводилася до виключно засобу буденного спілкування. “Залишаючись найтривкішим феноменом спадкоємності поколінь і традицій, мірою морального, духовного, естетичного і психічного розвитку як окремої людини, так і суспільства, нації, мова виконує функцію основи формування та утвердження такої світоглядної, політико-ідеологічної системи координат, яка уможливило не тільки внутрішню комунікацію, а й сприйняття вселюдського, загально цивілізаційного через призму власної національної культури” [5, с. 56].

Вплив мови на самосвідомість, світогляд та поведінку молоді є незаперечним, однак необхідним є розуміння ролі мови як одного з найважливіших чинників формування особистості у системі вищої

освіти. В українському суспільстві процес усвідомлення гальмується, на думку О. Черемської, такими об'єктивними чинниками: нестабільність економічної і політичної ситуації; проблеми в реалізації положень Закону про мови; суттєве обмеження функціонування української мови в усіх сферах життя окремих регіонів України; часті маніпулювання мовними проблемами [8, с. 64]. Окрім зазначених можна додати й не менш важливі: чужинська мовна експансія (О. Сербенська); білінгвізм, суржикове мовлення (Г. Залізняк, Л. Масенко); зневага і навіть нігілізм щодо мови (О. Селігей); долання комплексу “білої ворони” (С. Єрмоленко).

Ці фактори частково нівелюють вплив україномовної освіти, оскільки розрив між побутовою мовою і мовою навчання досить великий, а національно-мовна свідомість розвивається тільки у своєму мовно-культурному середовищі. Якщо раніше перед діячами культури, освіти стояло завдання збереження української мови, то тепер це завдання незрівнянно важче, тому що воно потребує зміни мовно-психологічних установок маси людей різних соціальних прошарків і різного рівня освіти.

Особливої уваги потребує молоде покоління українців, народжених у незалежній державі, душі яких мають насичуватись новими світоглядними проукраїнськими смислами. Подолання національного нігілізму та комплексу меншовартості сприятиме розширенню сфер використання української мови.

Завдання вищої освіти полягає у вихованні національно-мовної особистості, здатної не тільки оволодіти мовними компетенціями, а й протистояти нівелюванню національних інтересів, зберегти самобутність українського народу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти формування мовної культури молоді досліджувались вітчизняними науковцями. Формуванню мовної особистості у навчальному процесі присвячені праці таких вчених, як Л. Паламар, О. Семенов, Л. Мацько, П. Селігей, О. Ткаченко, М. Пентелюк та ін. Проблеми вульгаризації мови, молодіжний сленг розглядались у працях О. Сербенської, Л. Мацько, Л. Ставицької, В. Єгорової тощо. Спроби досліджень суржику як ознаки мовлення сучасної молоді знаходимо у роботах В. Радчука, О. Рудої, В. Труби, Т. Кузнецової, Л. Масенко та ін.

Незважаючи на досить широкий спектр досліджень, що стосуються основних положень культури мовлення сучасної молоді, проблеми мовлення студентів вищих навчальних закладів не досить розкриті, що і зумовило вибір дослідження.

Метою статті є визначення особливостей мовлення сучасної молоді, зокрема студентів, характеристика його недоліків, відхилень від норм сучасної української мови та визначення шляхів покращення мовленнєвої ситуації у студентському середовищі.

Виклад основного матеріалу. Як зазначає І. Вихованець, з раннього дитинства і до глибокої старості людина невіддільно пов'язана з мовою. Мова є ідеальною уніфікованою системою й основним засобом спілкування, який реалізується у мовленні, то національна мова – засіб і свідоцтво спільності нації. Вона охоплює усе розмаїття соціальних та територіальних діалектів, а також включає літературну мову як вищу, зразкову, унормовану форму національної мови.

Формальна субстанція мови виявляється у специфіці фонетичної, лексичної та граматичної систем, тобто у мовленні – процесі і результаті спілкування. Мова практично використовується у мовленні, а воно у свою чергу є індивідуальним. Однією з характеристик мовлення є ситуативність, тобто воно залежить від умов, у які потрапляє мовець.

Саме з такої позиції доцільно розглядати мовлення студентів, оскільки соціальні ролі, які виконує студент упродовж навіть одного дня зумовлюють вибір тих чи інших мовних засобів, тобто іншими словами йдеться про використання як норм літературної мови, так і молодіжного сленгу як соціодіалекту, професіоналізмів, суржику тощо. У процесі навчання студенти зазвичай використовують загальноживану лексику та дотримуються норм сучасної української мови, а на перервах та під час дозвілля – лексику неформального спілкування.

Безумовно, основним завданням мовної освіти у виші є підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів та більш глибоке ознайомлення з нормами української літературної мови (орфографічними, пунктуаційними, лексичними, морфологічними, синтаксичними, стилістичними) у професійному спілкуванні.

Очевидно йдеться, перш за все, про вивчення сучасної української літературної мови, однак спостереження за мовленням студентів, манерою висловлювання дають підстави стверджувати, що для студентського середовища характерними є такі мовні явища, як сленг, суржик, засилля слів іншомовного походження тощо, а тому постає питання: якою є природа цих мовних явищ, їх ознаки, приклади та причини використання.

Однією з особливостей мовлення молоді є сленг. У сучасній лінгвістиці не існує єдиної думки щодо необхідності висвітлення цієї проблеми. Одні вважають сленг не вартим розгляду, оскільки це мов-

не явище виходить за межі літературної мови, однак це не зовсім правильно, бо літературна мова підживлюється розмовною, що і забезпечує її розвиток. Загалом межа між розмовною мовою і сленгом була і дуже рухливою, розмитою. На думку Є. Ірклій, “статус слова змінюється, і те, що, скажімо, у 60-х – 80-х рр. ХХ ст. вважали сленгом тепер стало частиною повсякденного словника” [3, с. 35]. Хоча сленг і займає межову позицію на шкалі можливих засобів мовного спілкування, він потребує дослідження природи свого існування.

Сленг є засобом спілкування великої кількості людей, об’єднаних в основному віком. Носіями його здебільшого є підлітки та молоді люди до 30 років, однак існування сленгу обмежене не тільки певними віковими рамками, а й “соціальними, психологічними, часовими і просторовими умовами існування” [1, с. 123].

Сленг (від англ. *slang*) – міський соціолект, емоційно забарвлена лексика низького й фамільярного стилю, “мова вулиці”, “нецезурна мова” [7, с. 630]. У сучасних словниках зафіксовано як мінімум два основних тлумачення слова *сленг*: по-перше, особлива мова підгруп чи субкультур суспільства; по-друге, лексика широкого вживання для неформального спілкування. Отже, під сленгом ми розуміємо сукупність мовних засобів, які виходять за межі норм сучасної української мови, вирізняються своєю емоційністю та використовуються представниками молодіжного середовища.

З одного боку, сленг є засобом самоствердження молоді у дорослому світі, а з іншого – способом уникнути контролю старших шляхом відторгнення мовних норм та залучення до субмови, що супроводжується об’єднанням з групами однолітків, з якими є спільні інтереси, спосіб життя тощо. Частково сленг приваблює молодь як щось заборонене, таємне, а значить – цікаве та інколи незрозуміле для навколишніх. Сленг охоплює всі сфери життя, описує майже всі ситуації, “це постійна словотворчість, в основі якої лежить принцип мовної гри” [3, с. 35].

Таким чином, серед причини вживання сленгу можна назвати такі:

- недостатній словниковий запас молоді;
- бажання ототожнення з молодіжним середовищем, уподібненням до нього;
- висловлення протесту проти норм та правил навколишньої дійсності;
- втаємничення власного мовлення для нерозуміння дорослими;

- урізноманітнення мовлення молоді, надання йому виразності та оригінальності;

- зниження культурного рівня молоді внаслідок поглиблення кризового стану одночасно в трьох сферах життєдіяльності – духовній, соціальній і матеріальній.

Зауважимо, що міська молодь відрізняється від сільської: сленг міської молоді є більш різноманітним, бо вона має більше можливостей для проведення дозвілля. У чомусь міська молодь більш розкута і “просунута”, в цьому немає нічого дивовижного, якщо врахувати, з яким об’ємом інформації молодим людям доводиться зіткнутися щодня. Якщо взяти до уваги студентське середовище, то очевидним є те, що молодь із сільської місцевості, потрапляючи до вишу, намагається активно надолужити “прогалини” у знаннях молодіжного сленгу. І тоді такі лексеми, як “тусняк”, “зависалово”, “капець”, “бабло” тощо, активно починають використовуватись ними у мовленні. Звичайно цьому є своє пояснення: сільська молодь намагається якомога швидше адаптуватись до міського середовища.

Характеризуючи сленг як мовне явище, варто вділити такі його риси:

1. Молодіжна мова схильна до гіперболізації (наприклад: *класний, офігенний, кльовий* – гарний, чудовий).

2. Сленг розкриває реалії молодіжного світу (наприклад: *ковбаситись* – танцювати; *пати* – вечірка; *прикол* – вдалий жарт над кимось).

3. Субмова молоді схильна до вульгаризації (наприклад: *лох, дятел* – обмежена людина).

4. Молодіжний сленг територіально диференційований (наприклад: *кадр* (сх.-укр.), *гицель* (зах.-укр.) – хлопець).

5. Український молодіжний сленг відображає чітку соціальну стратифікацію (наприклад: *бик* – людина із села; *шкет* – дитина; *шпана* – бешкетники).

6. Мовлення молоді схильне до скорочень слів (наприклад: *комп* – комп’ютер; *клава* – клавіатура; *інет* – інтернет; *фізра* – фізкультура).

Іншомовні запозичення є також одним із джерел молодіжного сленгу. Серед студентства популярні такі англіцизми: *тічер* – викладач; *брейк* – перерва; *Ок* – все добре; *юзер* – користувач комп’ютерних технологій; *сенкс* – дякую; *хай* – привіт; *камін пліз* – швидше, будь ласка; *комент* – коментар; *лузер* – невдаха.

Є. Ірклій пропонує свою класифікацію англіцизмів у сучасному молодіжному сленгові:

1. Лексеми на позначення побуту (одяг, взуття, продукти харчування тощо): *фаст-фуд* (їжа швидкого приготування); *мані* (гроші); *бакси* (американські долари) тощо.

2. Комп'ютерні технології: *чатитись* (переписуватись); *он-лайн* (бути на зв'язку); *комп* (комп'ютер); *геймер* (гравець) У сучасному світі дуже поширений саме комп'ютерний сленг, а найчастіше користувачами інтернету та соціальних мереж є саме молодь. Знання сленгу допомагає молодим людям уникнути непорозумінь під час спілкування у соціальних мережах.

3. Емоції, реакції та оцінка дійсності: *окей* – все добре; *ноу проблем* – без проблем; *соррі* – вибачте; *супер*, *файн* – дуже гарний; *крейзі* – божевільний, скажений. Зазначені англіцизми використовуються в повсякденному житті.

4. Групи людей за віком: *бой* – хлопець; *піпли* – люди; *мен* – чоловік; *гьорл* – дівчина; *бейбі* – дитина.

5. Культура (стилі музики, кіно, мода): *понса* – популярна музика; *шоу-біз* – індустрія розваг; *супер стар* – зірка; *селебритіз* – видатні люди, обрані учасники заходу. Зазначені англіцизми пов'язані з молодіжною музичною культурою, які пропагують засоби масової інформації, кінематограф і шоу-бізнес.

Отже, словник сучасної молоді насичений запозиченнями з інших мов. Цей процес відбувається постійно внаслідок процесів глобалізації, а також як результат науково-технічного прогресу.

Таким чином, можна стверджувати, що сучасний молодіжний сленг є специфічною формою відображення дійсності, що підпорядковується змінам, які відбуваються в суспільному житті і пов'язані зі зміною ціннісний орієнтирів юнацтва. Студентський сленг є важливим прошарком загальнонаціональної мови, хоч і не є водночас елементом літературної, а тому його використання має ситуативний характер: активне використання у суто молодіжному середовищі і майже цілковита відсутність у навчальному процесі.

Ще одним ненормативним елементом у мовленні студентів є суржик. Причиною поширенням суржику серед молоді є масова культура, яка є результатом впливу сусідньої держави при пасивності чи потуранні українських владних інституцій, неспроможних належно захистити національну інтелектуальну сферу [6, с. 6].

Мовне явище, що одержало назву суржик, належить до специфічної форми побутування мови в Україні. Його національну і соціальну природу відображає сам термін, запозичений із сільськогосподарської лексики. Тлумачний словник української мови фіксує слово суржик у двох значеннях:

1) суміш зерна пшениці й жита, жита й ячменю, ячменю й вівса і т.ін.;

2) (перен., розм.) елементи двох або кількох мов, об'єднані штучно, без додержання норм літературної мови; нечиста мова.

Таким чином, семантичне ядро слова суржик поєднує два елементи значення – змішування двох різних субстанцій і пониження якості утвореного внаслідок змішування продукту.

У дев'яностих роках суржик став нарешті об'єктом лінгвістичного аналізу. Одна з перших його дослідниць Олександра Сербенська, упорядник посібника з промовистою назвою “Антисуржик”, розвинула погляд Б. Антоненка-Давидовича на розглядувану субмову як здеградовану під тиском русифікації форму українського мовлення, підкресливши, крім лінгвістичного, психологічний аспект його негативного впливу на свідомість [4, с. 108].

На думку О. Сербенської, суржик почали вживати і в ширшому розумінні – як назву здеградованого, убогого духовного світу людини. Скалічена мова отупляє людину, зводить її мислення до примітива, адже мова виражає не тільки думку. Слово стимулює свідомість, підпорядковує її собі, формує. Суржик в Україні є небезпечним і шкідливим, бо паразитує на мові, що формувалась упродовж віків, загрожує змінити мову.

Останнім часом з'явилися спроби теоретичного дослідження суржику у працях Л. Масенко, Я. Поліщука, В. Єгорової, Т. Кузнецової, Л. Біланюк, Т. Кознарського, В. Радчука, О. Рудої, В. Труба, М. Феллера, М. Флаєра, О. Шарварка тощо.

Щоб детальніше ознайомитися з мовним явищем як український суржик потрібно розглянути його ознаки:

- “українізовані” форми російських дієслів – *понімає, передає, зделав, длівся, говори, унаслідував, любіт, получав, щитав, отдав, отключив*;

- “українізовані” форми російських числівників – *первий/перва, второй/втора*;

- змішування українських і російських форм невизначених займенників – *хто-то, що-то, як-то, які-то, який-то, чого-то, кой-шо, кой-які*;

- порушення дієслівного керування, вживання прийменників і відмінків за російським зразком – *по селам замість по селах, на українській мові замість українською мовою*;

- утворення найвищого ступеня порівняння прикметників і прислівників за зразком російської мови – *самий красивий, саме важне*;

- утворення від українських дієслів активних дієприкметників за російським зразком – *захоплюючий, слідуєчий, приїхавший, виконавчий*;

- слова і вирази, кальковані з російської – *підписувати газети, прийняти до уваги, переписуватись, вірно виконувати, до цих пір, так як, бувший у користуванні*;

- у вимові – редукція ненаголошених голосних, оглушення дзвінких приголосних, заміна “дж” і “дз” на “ж” і “з”, також відсутність чергування “к/ц”, зсув наголосу за російським зразком (*када, розгаварюють, росписуватись, звонять, нахожуся, жінке, в восьмирічкі*), відсутність чергування “о/і” або “е/і” (*корова/коров, голова/голов* замість *корів, голів*).

Хоча суржик і не має власної граматики, але він має притаманні йому мовні засоби, одним з яких є інтерфеми. Інтерфеми – мовні елементи та різні засоби, що не відповідають літературній нормі (вони можуть бути на рівні звукового комплексу, оформленого як слово, окремого звука, морфологічної форми, морфеми як засобу словотвору, зв'язку між словами, можуть виявлятися в наголосі, інтонації, в семантиці та ін.) накладаються, утворюючи різні комбінації. Інтерфеми базуються переважно на перенесенні особливостей російської мови в українську на різних рівнях – фонетичному, лексико-фразеологічному, граматичному; інтерфеми стають набутком писемного й усного мовлення. Відсоток інтерферем у мовленні українця може бути дуже різним; він залежить від рівня освіченості, впливу середовища, у якому перебуває мовець, вироблених навичок самоконтролю тощо. На думку С. Сербенської, ознакою невнормованої бази мовців, які зазнають інтерференції російської мови, є:

- 1) губно-губна вимова звука [в] у всіх позиціях, аж до оглушення його в кінці слова: [любоф];
- 2) м'якість звука [ч] та інших шиплячих;
- 3) неправильна артикуляція звуків [дж], [дз]: [хожу], [кукуруза], замість [ходжу], [кукурудза];
- 4) невміння артикулювати ненаголошений [о] як звук середнього підняття: [парада], замість [порада];
- 5) ненапружена артикуляція звука [й];
- 6) оглушення дзвінких приголосних в кінці слів та в кінці складу;
- 7) пом'якшення губних звуків;
- 8) невміння артикулювати горловий звук [г];
- 9) неправильна артикуляція звукокомплексів [13].

Зрозуміло, що інтерференція найбільше розповсюджена у середовищі суржикомовного населення України, серед яких є і студентство.

Висновки. Одним з головних практичних завдань досліджень суржику має стати створення навчальних методик, здатних заблокувати розростання й вплив цього хворобливого явища, що загрожує українській мові внутрішньою руйнацією усіх її рівнів. Одним з шляхів боротьби з мовним покручем у студентському середовищі на заняттях з української мови є робота над аналізом мовлення студентів для виявлення суржикових слів. Безумовно, ефективною є також популяризація української мови за допомогою засобів масової інформації, залучення суспільства до акцій та заходів, які мають на меті підвищення рівня її використання.

Література

1. Білецька О. “Бути не як усі...”. Тенденції сучасної мовної культури підлітків / О. Білецька // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колежіумах. – 2008. – № 10. – С. 122–127.
2. Голубовська І. О. Етноспецифічні константи мовної свідомості: автореф. дис. ... д-ра філол. наук : спец. 10.02.15 “Загальне мовознавство” / Ірина Олександрівна Голубовська. – К., 2004. – 38 с.
3. Ірклій Є. Іншомовний молодіжний сленг : історія і сучасність / Є. Ірклій // Дивослово. – 2012. – № 12. – С. 35–37.
4. Масенко Л. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір / Л. Масенко. – К. : Вид. дім “КМ Академія”, Всеукр. т-во “Просвіта” ім. Т. Шевченка, 2004. – 163 с.
5. Петькун С. Феномен мови як інтегратор соціокультурного простору в умовах глобалізації / С. Петькун // Українознавство. – 2013. – № 3–4. – С. 56–59.
6. Поліщук Я. Металінгвістичний феномен суржику / Я. Поліщук // Українська мова та література. – 2003. – № 24. – С. 3–12.
7. Українська мова: Енциклопедія / ред. кол. : В. М. Русанівський, О. О.Тараненко, Зяблюк М. П. та ін. – 2 вид., випр. і доп. – К. : Вид-во “Українська енциклопедія” ім. М. П. Бажана, 2007. – 824 с.
8. Черемська О. Формування мовної і комунікативної компетенцій мовної особистості у вищій школі / О.Черемська // Вища школа. – 2010. – № 12. – С. 63–72.
9. Януш Я. Роль української мови у вихованні студентів / Я. Януш // Дивослово. – 2005. – № 4. – С. 37–39.

Отримано 10.04.2016

Summary

Kulishenko Lyudmyla. Nonnormative elements in the speech of students.

The article reveals the features of speech of modern students, problems of using such nonnormative language phenomena as slang and surzhyk. If the youth is exposed to the environment it is slang and probably with age it will not be used, then discover a commitment to surzhyk a person can throughout life, so it is important to fight of lan-

guage phenomenon in the student environment in the classroom with the Ukrainian language.

Keywords: *youth slang, surzhyk, Ukrainian language.*

УДК 1.304:78.05

Ірина ЛЯЩЕНКО
МАСОВА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА В УКРАЇНІ:
СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР

У статті розглянуто питання постановки проблеми дослідження вітчизняної масової музичної культури, а також місце масової музики в концепції сталого розвитку суспільства.

Ключові слова: *глобалізація, сталий розвиток, масова культура, масова музична культура.*

Постановка проблеми. Одним з викликів для світової спільноти продовжує виступати проблема глобалізації. І хоча часто цей термін використовується як “синонім цілісності світу” [1, с. 289], негативним аспектам цього сучасного феномену до певної міри протидіє теорія “сталого розвитку суспільства”, що набуває розповсюдження і спроб практичного втілення. Ми вважаємо за потрібне залучення до тріади, що становить основу концепції (суспільство, економіка та природні ресурси), культурного виміру, зокрема, його сучасних проявів. Йдеться про одну з культурних домінант сучасного суспільства – масову культуру. Саме масова культура як феномен глобального масштабу, що об’єднує елементи елітарної, народної, популярної культури, на нашу думку, покликана виступати надалі впливовим фундаментом оновлення соціокультурної картини світу. Адже вірним є твердження, що “у сучасному світі масова культура – це феномен глобального масштабу. Її культурний код має спільні характеристики у всіх нині існуючих суспільствах. Це дозволяє порівнювати по тотожним параметрам будь-які варіації і позиції в соціокультурній динаміці різних країн” [2].

Важливо, на нашу думку, звернути увагу на значення в названій теорії однієї з впливових галузей масової культури – масової музики. Означена частина “культури мас” виступає на сьогоднішній день таким чинником, який регулює смаки, ідеї, образи і, як наслідок, сучасну систему цінностей. Поряд з економікою, соціальними процесами, збереженням довкілля від неї до певної міри залежить стабільність і добробут людини, принаймні через продукування вірувань, ідей та цінностей. І головним чином, завдяки емоційному забарвленню, яке впливає в першу чергу як на окрему особистість, так і на будь-яку більшу соціальну групу.